

Věstník farnosti u kostelů
sv. Mikuláše a sv. Václava
1. listopad Léta Páně 2020

S V Á T O

V Á C L A V S K Á

V I N I Č E

11

LISTOPAD

V ČASE OKOLO DUŠÍČEK

se viniční úvodníky točívají kolem tématu smrti a naděje, kterou do něj vnáší naše křesťanská perspektiva. V tomto čísle se ale tomu tématu do hloubky věnuje upřímná zpověď bývalé viniční šéfredaktorky Aničky. Chci proto zmínit jinou drobnost, která mě při úvahách o tomto svátku napadla. Souvisí totiž s tou strašnou ranou, s níž se církev nyní potýká, s velmi omezenou možností sloužit mše a shromažďovat se v kostelích. Vždyť to je přece to, od čeho tu církev máme, no ne? Jako by křesťanství bez této možnosti, křesťanství domácích a onlineových bohoslužeb, bylo jen jakousi náhražkou, atrapou...

Na „dušičkových“ zvycích a tradicích je zřetelně znát jejich lidový charakter. Ostatně takové svátky

připomínající zemřelé předky nejsou ničím výsadně křesťanským, sotva bychom našli kulturu, která je postrádá. A je tomu tak i u jiných slavností a svátků. V jádře mají mnohé z nich svou předkřesťanskou historii a své mimo-křesťanské podoby. Co je činí křesťanskými, jsme my. My, křesťané, kteří je slavíme, naše naděje a víra, kterou své vzpomínky na zemřelé prozařujeme. Naše pochopení těchto svátků je specifické, vzhledem k našemu specifickému chápání vztahu mezi Bohem a člověkem. A ať už děláme cokoli, vždy do věci nutně vnášíme svůj pohled naplněný evangeliem. Ně-

kteře slavnostní příležitosti se do liturgie promítají více, některé jsou zohledněny méně, ale to neznamená, že Nový rok, narozeniny,

nebo třeba kamarádovu promoci můžeme my křesťané slavit jinak než po křesťansku. Stejně tak nevěřící umí i Velikonoce slavit jen ... - nekřesťansky.

Vždy ve mně vzbuzuje rozpaky snaha odlišit tlustou čarou křesťanské aktivity od těch profánních či „světských“. A téhle tendenci prostorově odpovídá kostel jako tichá a nedotknutelná svatyně. Honosný chrám, v němž běžné lidské aktivity nemají své místo. Na kulturu jsou divadla, na hodování restaurace, na přednášky univerzity, na setkávání klubovny a na liturgii kostel. A přece, nepřestávám být s Bohem, když odcházím z kostela, On je přece i v divadlech a hospodách a já jsem křesťanem i tam. Nemůžeme křesťanství zavřít uvnitř, nemůžeme ani svět zavřít venku. Vše, co můžu dělat v kostele, můžu dělat i jinde, a v dokonalém světě by měl platit i opak. Nikoliv důsledné ohraničení

posvátného a profánního, ale dokonalé propojení obou těchto sfér, to je skutečný křesťanský ideál. Snad tomu jednou i naše svatyně a seznamy našich farních aktivit budou odpovídat.

Když mluvil Ježíš o království nebeském, spíše než o pyšných, opevněných chrámech strnulé bohabojnosti mluvil o hostinách a oslavách, o kvásku, který všechno prokvasí. Nebudme tedy smutní, pokud dnes nemůžeme před světem utíkat do kostela, k Bohu. Navzdory vši snaze, svět je i v kostelích a Bůh je i u nás doma. Kéž si to připustíme, necháme kvásek kvasit a nestavíme mu do cesty bariéry předsudků.

V čase okolo Dušiček někdy zaznívá názor, že křesťanství je vlastně systematická příprava na smrt. Ale to je dle mého názoru úzké pojetí. Křesťanství je především celý život a všechno v něm.

Martin Peroutka

SVĚTEC *v tomto měsíci*

Blahoslavený Rupert Mayer, kněz Tovaryšstva Ježíšova

svátek 1. 11.

V Mnichově v Neuhauserské ulici stojí kostel Bürgersaal, v němž je pochován kněz Rupert Mayer. K jeho hrobu přicházejí davy poutníků.

Kdo byl tento jezuita a proč je tak uctíván?

Sám o sobě ve svém životopise z roku 1937 uvádí: „Narodil jsem se ve Stuttgartu 23. ledna 1876. Po maturitě na gymnasiu jsem studoval rok filosofii, a poté teologii. Na kněze jsem byl vysvěcen 2. května 1899. Jako světský kněz jsem působil ve Spaichingenu a Stutt-

gartu. 1. října 1900 jsem vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova. Kněžského a řeholního povolání jsem se chopil z lásky k lidem.“

V roce 1906 začal Rupert Mayer cestovat jako lidový misionář Švýcarskem, Holandskem a Německem. V roce 1912 byl povolán do Mnichova, aby se tam staral o přistěhovalce.

Když vypukla v r. 1914 první světová válka, šel dobrovolně se „svými“ muži na frontu. Stal se divizním kaplanem a byl prvním polním duchovním, kte-

rý byl vyznamenán Železným křížem. Jeho práce nespočívala jen v sloužení mši, ale neváhal pomáhat raněným přímo na bojišti. Jednou se v krupobití střel vrhl přes těžce raněného, aby ho ochránil, a utrpěl těžké zranění levé nohy, která mu nakonec musela být vysoko nad kolenem amputována. Na frontu se již vrátit nemohl, a tak působil nadále v Mnichově.

Po skončení války byl jmenován předsedou mariánské družiny, která existovala v Mnichově již tři sta let. P. Rupert neúnavně kázal, měl až sedmadesát kázání měsíčně, ale v roce 1937 přišlo další zlo. V Německu se začal rozmáhat nacismus.

P. Mayer rychle rozpoznal blížící se nebezpečí a důrazně proti němu varoval. Následovalo zatčení a šestiměsíční pobyt v trestnici v Landsbergu. Po propuštění se ovšem nestáhl do ústraní, ale naopak kázal neohroženě dále. Byl znovu zatčen a poslán do koncentračního

tábora v Sachsenhausenu. Zde byl po sedm měsíců držen na samotce, a když už vážil pouhých 50 kg a byl v ohrožení života, gestapo jej propustilo pod podmínkou, že mu jeho představení zakážou kázat.

To se pro Ruperta Mayera rovnalo novému odsouzení. Do svého deníku si napsal: „Od té doby jsem zaživa mrtvý. Je to horší než skutečná smrt, ke které jsem byl často odhodlán.“ Pět let žil v klášteře Ettal v Horním Bavorsku, pak přišel rok 1945 – osvobození pro něj i pro svět. Válka konečně skončila.

Rupert se vrátil do Mnichova, kde pokračoval ve své kněžské službě. Bohužel pouze šest měsíců. 1. listopadu 1945 sloužil mši v kostele sv. Michaela. Před zraky věřících omdlel a krátce nato zemřel.

Jeho pohřbu se zúčastnily tisíce lidí. A tisíce lidí navštěvuje jeho hrob i dnes.

Alena Králová

Ž E N Y (nejen) v církvi

Svatá filozofka Edith Steinová (Terezie Benedikta od Kříže, 1891–1942)

Edith Steinová se narodila ve Vratislavi. Pocházela z židovské rodiny a hlásila se vždy k dvojí příslušnosti, židovské a německé. Bývá považována spíše za světici německou, přestože ve svém životopise poutavě líčí život dolnoslezské židovské rodiny, žijící v pokojné symbióze se smíšeným slovansko-německým národním společenstvím, typickým pro tento kraj.

Vystudovala filozofii, stala se žačkou

a spolupracovnicí Edmunda Husserla, a také autorkou řady prací z oblasti fenomenologické filosofie, psychologie a pedagogiky. Po letech vzdání se víře u ní došlo ke zvratu a požádala o přijetí do katolické církve. Ve své vědecké činnosti pokračovala i po vstupu do řádu bosých karmelitek, kde přijala jméno Terezie Benedikta od Kříže. Její práci přerušila až deportace do koncentračního tábora v Osvětimi. Tam pravděpo-

dobně 9. srpna 1942 zemřela v plynové komoře společně se stovkami dalších pokřtěných Židů z Nizozemska. Jejich přednostní vyhlazení bylo pomstou za společné veřejné prohlášení nizozemských katolických biskupů a vůdců protestantských církví, kteří v něm odmítli pronásledování Židů a vyzvali věřící k tomu, aby jim pomáhali. V roce 1987 byla kanonizována, roku 1999 prohlášena spolupatronkou Evropy.

Usilovala ve svém životě o to, aby intelektuální a profesionální růst doprovázelo i dospívání k harmonické a celistvé osobnosti. Když začala první světová válka, byla přesvědčená, že není možné zůstat stranou, přerušila studia a nastoupila jako dobrovolná zdravotní sestra do vojenského lazaretu v Hranicích na Moravě. Dostala tak příležitost uvědomit si, že i její němectví může být pocítováno jako cosi konfliktního, jako zdroj nepřátelství a odcizení. „Jestliže jste se někoho na ulici zeptali na cestu, nedostali jste odpověď. Nemocnice, ve které pracovaly německé sestry, nedostávala žádné dary od obyvatel města. Byly jsme odkázané jen na pomoc z vlasti.“ Steinová však brzy dospěla k pochopení a vcítění do situace národů monarchie, které se bez viny ocitly ve válce: „V našem lazaretu byly zastoupené všechny národy rakousko-uherské monarchie: Němci, Češi, Slovinci, Slováci, Poláci, Rusíni, Maďaři.“

Když začalo narůstat pronásledování Židů v Německu, napsala Edith Steinová dopis papeži Piu XI. Ten je dalším dokladem konkrétních a někdy jistě riskantních činů, jimiž vyjadřovala svou spoluodpovědnost za stav společnosti. V závěru života vytušila svou blízkou násilnou smrt, zahlédla v ní hlubší

smysl, který vyjádřila v následujícím listě svým představeným: „Prosím Pána, aby ráčil přijmout můj život a smrt ke své cti a slávě, ... za smíření, ... za to, aby Pána přijali ti, kdo jsou jeho, a aby jeho království přišlo ve slávě; prosím za záchranu Německa a mír ve světě ... Pevně věřím, že Pán přijme můj život za všechny. Musím neustále myslet na královnu Ester, která byla proto vzata ze svého národa, aby se za něj přimlouvala před králem.“ „Za všechny stát před Bohem,“ tak shrnuje Edita Steinová význam vlastního povolání.

Její smrt je gestem lásky, nikoliv náboženského fanatismu. Lásky, která jde až do krajnosti, která je ochotna nabídnout život i za vzdálené: za židovský i za německý národ, tedy za ty, kdo ji vytrvale odmítali přijmout do svého společenství a přiznat jí domovské právo.

Na odkaz této vzácné celistvé ženy, žijící na rozhraní několika kultur a národů, navazuje společenství Sester karmelitek sv. Terezie, Karmel Edith Steinové, který se nachází v Košířích. Na jejích stránkách najdeme také následující slova: „Příklad jejího života je pro nás znamením možnosti otevřeného dialogu s vnitřním světem současného člověka, cestou, jak mu pomoci, aby dospěl sám k sobě a k hlubšímu a pokojnému porozumění skutečnosti, která nás obklopuje.“

Text čerpá z webu košířských karmelitek: www.cestanahoru.org

Petra Švecová

Ukázky z díla

Žádné lidské srdce neprožilo noc tak temnou jako srdce Bohočlověka v Getsemanech a na Golgotě. Žádný lidský duch, byť by sebevíce žíznil po poznání,

nedokáže nikdy proniknout bezedným tajemstvím opuštěnosti Bohem, kterou zakoušel Bohočlověk na prahu smrti. Vyvolené duše však Ježíš může nechat okusit alespoň něco z této svrchované hořkosti, jsou to právě Jeho nejvěrnější přátelé, kteří Mu v této poslední zkoušce mají dokázat svou lásku. Pokud se jí nezaleknou a ochotně svolí k tomu, aby je zavedl do temné noci, sama tato noc se jim stane vůdkyní.

Existuje noční jasnost ducha, lahodná a klidná, s níž je duch, osvobozený od lopoty dne, uvolněný i soustředěný zároveň, vtahován do hlubokých souvis-

lostí svého vlastního bytostného určení a života, světa přirozeného i nadpřirozeného. A existuje hluboké vděčné odpočívání v míru noci.

Pravý duch hledá v Bohu spíše to, co je mu nepříjemné, než to, co je mu příjemné; tíhne spíše k utrpení než k útěše, chce se všech dober pro Boha spíše vzdát, než je vlastnit; je mu milejší vyprahlost a soužení než blahé obcování, protože ví, že v tom prvním spočívá následování Krista a zapírání sebe sama, zatímco to druhé není ničím jiným než hledáním sebe sama v Bohu...

(Edith Steinová – Věda kříže)

P R O S T O R *pro sdílení myšlenek a nápadů*

Smrt a já

Byla jsem požádána, abych napsala krátké pojednání o smrti. Rozhodla jsem se zamyšlení pojmut jako evoluci svého vztahu k smrti.

Úvodem vás krátce zavedu do své rodinné historie (čímž se ledasco o mém vztahu k smrti vysvětlí a zároveň věřím, že si v tom každý najde kousek). Narodila jsem se do „nevěřící“ rodiny, kde tragicky zahynul pětiletý druhorozený syn a náhrada za něj (jmenovec) byl už rok a půl na světě. Rodiče na svého druhorozeného stále vzpomínali, a tak jsem jako dítě o smrti hodně uvažovala. V hlavě jsem měla zmatek: často jsem si ve vyprávěních pletla, který brácha je který (mluví o tom živém nebo o tom mrtvém?). Pamatuji si, že když mi brácha napsal něco do památníčku, později

jsem si myslela, že mi to napsal ten zesnulý.

Jak jsem rostla, začínala jsem být stále víc a víc melancholická. S přibývající samostatností mě rodiče varovali, že smrt číhá všude. Rozhodně jsem se nebála, že se něco přihodí mně. Bála jsem se především smrti svých bližních. Už jsem nebyla tak radostná a často jsem přemítala o smrti a kolik let asi komu zbývá.

V dospívání můj vztah ke smrti eskaloval: rodiče se doma hádali, vylévali si zlost nebo smutek na nás děti, já jsem jim asi taky zrovna radost dvakrát nedělala a zesnulý bráška zůstával nedotknutelně na podstavci úžasného dítěte. Brzy jsem nabyla dojmu, že to muselo být hrozné, když tak skvělého

kluka srazilo auto a místo něj musí naši koukat na mě. Krom toho, chtěli mě vůbec, když náhradu už mají?

Smrt, kromě úzkosti ze smrti mých bližních, se stala synonymem „síně slávy“. Kdybych zemřela, taky bych možná dosáhla na ten piedestál a rodiče by mi denně věnovali pozornost, zapalovali svíčku... Ano, deprese a různé úzkostné stavy na sebe nenechaly dlouho čekat a smrt se mi stala nadějí: výstupní stanicí z tohoto slzavého údolí. Zachránil mě Pán Ježíš, jak jinak. Našla jsem doma v knihovně zaprášenou Bibli kralickou a tu jsem si v probdělých nocích četla. On to prožil, on tu temnotu zná, on to dal. Nezabiju se, budu třeba jen tiše čekat... V těchto stavech jsem setrvala asi patnáct let.

Ale jak tak člověk čeká a přežívá, občas přeci jen zažije něco hezkého, vidí krásný svět kolem sebe a potká hodné lidi, že už zas tak po té „síní slávy“ netouží. Nechala jsem za sebou své rozvedené rodiče, kteří se denně modlí k mému úžasnému mrtvému bráškov, a přes všechnu tu mizérii, kterou nás tento nebezpečný svět zahrnuje, jsem potkala svého pravého, vzali jsme se a čekali miminko.

A tak můj vztah ve vnímání smrti prošel do další úrovně: strach o naše dítě, o mého muže a v neposlední řadě i strach o sebe. Mnohem intenzivněji vnímám utrpení dětí a mám strach o jejich budoucnost a o tento svět. Bojím se o svého muže a o sebe: co by si bez nás naše děti počaly? V úzkostných chvílích si postavím naši rodinu a své obavy do perspektivy věčnosti. Bezesporu jsme jedineční, ale svět se bez nás nezboří. Hospodin dal, Hospodin může i vzít... Nebyla bych ani první, ani poslední

vdova. Naše děti by nebyli první ani poslední sirotci...

Svěřit svůj život do Božího vedení neznamená jen, že nás uchrání od zlého ve smyslu smrti, neštěstí atp., ale také že mu můžu důvěřovat, ať se stane, co se stane. Můžu mu svěřit do péče své milované, vždyť jsou jeho. Můžu mu svěřit svůj strach a úzkost a nechat je proměnit. Můžu být klidná, protože věřím, že vše, co se v mém životě stane, má smysl a přesahuje chápání a logiku hmotného světa. Vždyť vidím, jak úžasně mě Bůh doposud vedl životem, provedl mě bezútěšnou temnotou, mnohokrát se nade mnou smiloval a zahrnul mě bezpočtem svých darů! Stejně vede i všechny ostatní a stejně se oslavuje ve všech našich životech. Ačkoliv úzkost a strach ke mně tělesně patří, náš Pán je nevyčerpatelným pramenem klidu, ke kterému se můžu kdykoliv vracet, ze kterého můžu vždycky pít. @

Žít dnešek s Bohem

V současné době jsme opět jako na jaře omezení ve volném pohybu, nemáme mše svaté, kde se společenství farnosti může setkat a povzbudit se. Neměli bychom řešit minulost, jak jsme se měli dobře, nebo co jsme měli vykonat, netrápit se tím, to jsme vyznali a je odpuštěno. Nemůžeme dělat velké plány do budoucna, vše je nejisté a neznámé.

Tedy měli bychom se obrátit ke dnešním dnům, jak nás k tomu také povzbudil náš jáhen Jan při liturgii 11. října – podle evangelia sv. Matouše 22, 1–14 – přijmout pozvání na slavnost setkání s Pánem. Hostitel, Král nám dává

znovu příležitost přemýšlet, v čem se změnit, očistit, proměnit.

V knížce *Žít dnešek s Bohem* od bratra Rogera Schütze, prvního představeného ekumenické komunity v Taizé, vydané u nás již v roce 1970 nakladatelstvím Vyšehrad, jsem přečetla tyto myšlenky:

Kapitola Hlavní hodnoty vnitřního života

Vnitřním životem musí být oživena celá bytost – tělo, duše, duch. Bdělost nad myšlením se nedá oddělit od bdělosti nad tělem... Duch a tělo tvoří jednotu. Základem a podstatou vnitřní kázně je snaha udržet je vnímavými pro působení Boží.

Vnitřní život a životní pravidla:

Člověk odpovídá milosti tím, že svou osobu podrobuje působení Božího Ducha. Není potřeba lámat si hlavu přemýšlením, jaké odříkání si ukládat. Stačí snaha o sebevládu. V prostotě srdce plnit požadavky, které nám ukládá dnešek. Přítomná chvíle žádá po nás, abychom šli trpělivě krok za krokem v Boží stopě. Ukládáme-li si v určitých hodinách modlitbu, pak je to správné jen tenkrát, děláme-li to z lásky k Pánu, ne proto, že chceme dodržovat pravidlo. Ale ve chvílích duchovní vyprahlosti je potřebí plnit pravidla ještě důsledněji, než v hodinách ozářených vírou, která nás sama spontánně unáší k modlitbě a soustředění mysli. V období vyprahlosti je důležité pravidla věrně zachovávat, i když sténáme a plníme je neradi a bez lásky. A není-li už vůbec možné je zachovávat, nezbyvá než utéci se ke Kristu. I když se zdá, že vnitřní plamen zhasl, je vždycky ještě možné posečkat

v tichu a připomínat si, že „i z vyprahlé země rozkvetla růže“.

Kapitola Žít ve světě

Zjednoduše svůj život:

Kontrolujme důsledně své existenční a pracovní potřeby. Zbavujme se všeho, co není podstatné a co by nám mohlo překážet. Pomalu, ale jistě, aniž to pozorujeme, může i bytové zařízení, knihy, písemnosti, šatstvo – prostě nadbytek čehokoliv, vytvořit olovený krúnýř, který brání v pohybu.

Berme lidi tak, jak jsou:

Je nezbytné, abychom se jako křesťané angažovali především v té části lidské společnosti, která je nám nejbližší: abychom hledali způsob, jakým vyzařovat přítomnost Kristovu ve svém povolání, na svém pracovišti, a to i bez řečí. Snažme se pochopit člověka v souvislosti s prostředím, tam, kde je, a takového, jaký je, porozumět mu zevnitř. Nejsme tu proto, abychom soudili a odsuzovali, ale abychom milovali láskou, která všechno pochopí.

Buďme slabí se slabými a nepatrnými tohoto světa:

Pán svým příchodem „pozdvihl ponížené a ponížil mocné“, jak můžeme vyhledávat spolky s těmi, kdo se považují za silné?

Nespojovat křesťanství a moc. Připomínejme si: „Jsme-li slabí, zůstaňme silnými v Bohu.“ Uvědomit si, že naše možnosti jsou omezené, poznat některé ostny svého těla a přitom nezapomínat, že zůstáváme vítězi v Kristu a máme žít z radosti Božího království.

S přáním Božího pokoje, Božího milosrdenství, ochrany a naděje

Jana Gottwaldová

AKCE, ZMĚNY, VÝJIMKY

Vzhledem k proměnlivé situaci ohledně koronavirové epidemie aktuální akce ve farnosti sledujte na internetových stránkách *www.farnostvrsovice.cz*

Svátost smíření / duchovní rozhovor

Příležitost k setkání s knězem a k svátosti smíření po domluvě.

Farní kancelář pro veřejnost

fara – Vršovické nám. 84/6 (u kostela sv. Mikuláše)

Ivona Nováková – dary a finanční záležitosti

středa 15.30–17.30

čtvrtek 9.00–12.00

email: yvonanovakova@email.cz

Jana Kučerová – matriky

dle dohody

email: kancelar@farnostvrsovice.cz

Webové stránky farnosti

www.farnostvrsovice.cz

Číslo účtu farnosti

na provoz farnosti: 280828389/0800

Kontakty

farář Mons. Artur Matuszek, Th.D.

tel: 607 084 855

farar@farnostvrsovice.cz

výpomocný duchovní

P. RNDr. Mgr. Pavel Křížek

email: pavel-krizek@volny.cz

pastorační asistent Martin Peroutka

tel.: 702 075 417

email: asistent@farnostvrsovice.cz

Vydává farnost u kostelů sv. Mikuláše a sv. Václava Praha-Vrsovice, www.farnostvrsovice.cz, tel. 271 742 523. Neprodejné, náklady na tisk hrazeny ze sponzorského daru a z vašich příspěvků. Vydání příštího čísla je plánováno na 29. 11., příspěvky dodávejte nejpozději do středy 18. 11. Kontakt: svatovinice@centrum.cz, tel: 702 075 417. Šéfredaktor: Martin Peroutka. Redakční rada: Artur Matuszek, Jana Šachlová, Anna Tesařová (@). Příspěvatelé: Alena Králová, Jana Gottwaldová, Petra Švecová. Korektura: Jana Šachlová. Sazba: Slávek Heřman. Tisk: Martin Peroutka. Výtisky pro nás zkompletovali: Polákovci.